

Estat actual de les llibreries pel confinament

EL LLIBRE DEL DIA

“No puc tornar a Egipte per culpa d'aquesta novel·la”

XAVI AYÉN
Barcelona

Un actor secundari enganxat als porros que s'entén amb la seva voluptuosa minyona. Un pietós general que dirigeix els cruels serveis secrets del país mentre la seva filla grava a Facebook missatges de suport als manifestants contra el govern. Una presentadora de televisió que vol portar el vel mentre llegeix les notícies. Una professora d'anglès que pateix mòbing perquè no en porta. Un empresari que multiplica el nombre de dones que té perquè s'ho pot pagar i els dona un pis a cadascuna... L'egipci Alaa al-Aswani (Cairo, 1957) ha escrit una novel·la fonamental per entendre les *primaveres àrabs* des de l'empatia amb els éssers humans que hi van ensopar. Ambientada entorn de la plaça Tahrir, a la capital del seu país, on el 2011 el Govern va matar desenes de persones que exigien democràcia, *Una república com si...* (Edicions de 1984) és una peça coral, humorística i èpica que reflecteix les vides creuades de personatges de totes les classes socials. Al-Aswani, traduït a més de trenta llengües, respon a aquest diari des de Marsella, on està de viatge, en l'interrompuda gira de promoció de la novel·la.

Per què aquest llibre no s'ha publicat al seu país, Egipte?

Ara hi està prohibit, com a la majoria dels països àrabs tret de tres (Tunísia, el Marroc i el Líban, on es va imprimir). Però la gent el compra i el llegeix d'amagat. A causa d'aquesta novel·la he estat acusat per un tribunal militar d'injúries a l'Estat, a l'exèrcit i al president. Ara soc a Marsella, confinat, però visc a Nova York, on faig classes d'escriptura creativa a la universitat. No puc tornar a Egipte; segur que em ficarien a la presó. Des que el 2014 Abdul Fattah al-Sissi va ser nomenat president, ha estat la guerra total contra mi; primer em van expulsar de tots els mitjans on col·laborava i després em van impedir altres feines.

On era vostè el 2011?

Vivia a la plaça Tahrir, acampat. Vaig participar en la revolució; la novel·la beu de la meua experiència directa.

Per què una novel·la?

Les novel·les no són per a res; les escrius per una necessitat, perquè les sents. Parlo de persones que van viure aquells dies.

LIBERT TEXIDÓ

ALAA AL-ASWANI

'UNA REPÚBLICA COM SI...'

EDICIONS DE 1984,
2020, 508 PÀGINESLLEGIU L'ENTREVISTA
COMPLETA A

www.lavanguardia.com/cultura

Però no es tracta d'adoctrinar ningú, no s'escriu una novel·la per informar; per a això hi ha els articles. La novel·la és el més difícil que hi ha: és construir i desplegar personatges vius.

Hi ha molt d'humor...

La comèdia sempre és l'altra cara de la tragèdia. L'humor sorgeix de les grans contradiccions que viuen els personatges: resar devotament però després torturar sense problemes a comissaria, per exemple.

De sobte, esclaten les protestes de Tahrir; és com una bomba enmig de la trama que obliga tots els personatges a re-situar-se.

Tahrir va crear un món nou, també va ser així a la vida real, una bomba, i ningú ja no és com era abans.

Els personatges dialoguen socràticament, fins i tot els més laics amb els més islamitzats.

És que a Egipte té molta força la interpretació oberta de l'islam. Ara patim el wahhabisme, la versió més violenta de la religió, però no ha estat la nostra tradició durant segles. El wahhabisme confon religions amb polític, la fórmula del feixisme.

No hi ha un pam de net: exèrcit, universitat, política, mitjans de comunicació, clergues... Ningú no se n'escapa, i els nivells de corrupció són altíssims.

El règim ho envaeix i ho filtra tot; no és només una estructura política, és la mentalitat, la visió del món, de la dona...

Quina escena que s'inventa amb l'entrevista a la televisió a algú que assegura que cada manifestant de Tahrir cobra 1.000 dòlars diaris de la CIA...

No és inventat! Era així! 24 hores de mentides sense interrupció a la televisió pública: que ens pagaven fortunes, que fornicàvem al mig de la plaça...●

#LlibreriesObertes, ajuda per microfinançament

>>> VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

Libelista- continuen atenent els clients a casa.

La cooperativa editorial Som* i l'agència digital Mortensen, al seu torn, han posat en marxa una campanya per ajudar les llibreries durant el període de tancament obligatori, LlibreriesObertes.cat. És com una campanya de microfinançament, ja que es tracta que els lectors comprin els llibres per avançat a les seves llibreries habituals perquè els ne-

gocis tinguin liquiditat durant aquestes setmanes. Els lectors podran recollir els llibres quan tornin a obrir les portes.

Ho van explicar en roda de premsa virtual Joan Carles Girbés i Roser Sebastià (grup cooperatiu Som*) i Josep Maria Ganyet (agència Mortensen de serveis digitals). No hi ha ànim de lucre i el funcionament és el següent: el lector tria un llibre (entre 6.500 títols de 540 segells editorials) i assenyala la seva llibreria de referència (més d'un centenar quan s'ha obert la campanya). El paga,

aquests diners van a la llibreria, i el client recollirà el seu exemplar quan les llibreries tornin a ser obertes.

Ganyet va explicar: "S'ha fet una feina d'un o dos mesos en una setmana, i no s'ha comptat amb gremis i institucions perquè no hauríem pogut anar tan de pressa ni ser tan efectius". D'aquesta manera, "el web ja està en marxa i qui vulgui afegir-s'hi ho pot fer".

"Aquesta campanya està creada amb criteris cooperatius -va assenyalar Girbés- i acull llibreries de Catalunya, del País Valencià i de les Balears". Els llibres disponibles, en català i castellà, són novetats del 2019 i el 2020, i hi ha de tot: ficció, no-ficció, assaig, i infantil i juvenil. Les editorials obtindran els beneficis quan les llibreries recuperin la normalitat i atenguin les comandes.●

Josep Maria
Ruiz Simon

Literatura del confinament

No només existeix la literatura de la pesta, que sol tractar l'epidèmia com el símbol o el desencadenant d'un estat d'excepció de la convivència en què es poden capgirar les valoracions ordinàries, buscar víctimes expiatòries o transformar radicalment, en general cap a pitjor, les relacions amb els déus o entre els humans. També existeix la literatura del confinament, amb clàssics tan amables com el *Viatge entorn de la meua cambra* (1794), de l'aristòcrata savoia Xavier de Maistre, germà del famós escriptor reaccionari. De confinaments n'hi ha de moltes menes. En aquesta obra, De Maistre va convertir en matèria literària els quaranta-dos dies que va estar en arrest domiciliari en una fortalesa militar per haver participat en un duel. Condemnat a no sortir de la seva habitació, el narrador proposa als lectors una nova manera de viatjar a l'abast de totes les fortunes.

La cambra entorn de la qual viatja en el relat té un perímetre de quaranta-sis passes. Però els itineraris que hi fa el narrador sense abandonar físicament el seu contorn són incommensurables. No només per la seva predisposició a travessar-la en diagonal, fent ziga-zagues o seguint totes les línies corbes possibles, sinó també i sobretot perquè en el transcurs d'aquests trajectes, que permeten desplaçar-se de la taula cap a un quadre o d'un quadre cap a la finestra, la butaca, la biblioteca o el llit, se li presenten ocasions infinites per viatjar

'Viatge entorn de la meua cambra' s'ofereix com un manual per a la pràctica de l'escapisme mental

mentalment i amb la ploma, a través del temps i l'espai, pels escenaris i països que, quan mira a l'exterior o un objecte de l'habitació o quan s'asseu a meditar, agafa un llibre o s'estira al llit com si anés al teatre, li representen la intel·ligència, la memòria o la imaginació. Per Xavier de Maistre, que havia debutat com a escriptor explicant un vol pioner en globus aerostàtic sobre Chambéry, es tractava simplement de posar-se a disposició dels estímuls, com l'artefacte inventat pels germans Montgolfier es deixava portar pels corrents d'aire o com "el caçador segueix la caça, sense seguir cap camí aparentment".

Viatge entorn de la meua cambra s'ofereix com un manual per a la pràctica de l'escapisme mental. No es pot descartar que De Maistre, que era militar, entengués la nova manera de viatjar que proposa en aquest llibre doblement fantàstic com una d'aquelles maniobres de distracció que pretenen atraure l'enemic cap a un lloc estratègicament irrellevant per dividir les seves forces. Un segle abans de la publicació, Blaise Pascal, que considerava el divertiment un vici terrible, havia afirmat que totes les desgràcies dels homes venen del fet que no saben quedar-se sols en una habitació. El narrador de *Viatge entorn de la meua cambra*, que parteix d'un curiós sistema metafísic basat en la distinció entre l'ànima i la bèstia que miren de conviure en cada jo, explora una mena de diversió en què el viatge espiritual que permet de separar temporalment l'ànima de la bèstia s'orienta, per a utilitat i plaer de cadascun d'ells, a la coexistència pacífica entre aquests dos elements.